

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116212515
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6116212515.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobcu M. C., nar. XX. júna XXXX, trvale bytom XXX XX A. C. XXX, zastúpeného Aequitas s.r.o., so sídlom Dolná 19, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 628 841, proti žalovanej Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, o vydanie bezdôvodného obohatenia 4.808,79 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10C/68/2017-289 zo dňa 19. novembra 2019 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 19. novembra 2019 zamietol žalobu (prvý výrok) o vydanie bezdôvodného obohatenia 4.808,79 Eur uhradeného žalobcom žalovanej na základe faktúry č. XXXXXXXXXXXX za vyčíslený neoprávnený odber elektriny zistený dňa 04.03.2016 a rozhodol, že žalovaná má právo na náhradu 100 % trov konania od žalobcu (druhý výrok). Žalobca odôvodnil žalobu poukazom na § 46 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a tvrdením, že nebol neoprávneným odberateľom elektrickej energie. Odmietol, že by v dôsledku jeho neoprávneného zásahu elektromer nezaznamenával alebo nesprávne zaznamenával odber elektriny. Žalovaná navrhovala zamietnutie žaloby s odkazom na absolútnu objektívnu zodpovednosť žalobcu za neoprávnený odber elektrickej energie.

1.1 Súd prvej inštancie mal preukázané, že na základe zmluvy o dodávke a distribúcii elektriny žalobca odoberal elektrickú energiu na odbernom mieste č. XXXXXXXX na adrese svojho trvalého bydliska. Podľa špecifikácie uvedenej v prílohe č. 1 k zmluve o pripojení je odberné miesto trvale prístupné z verejnej komunikácie. Žalovaná nenamietala tvrdenie žalobcu, že trafostanica s meracím zariadením sa nachádza cca 200 metrov mimo jeho areálu. Z protokolu o zistení neoprávneného odberu elektriny č. NO XXXXXX zo dňa 04. marca 2016 vyplynulo, že pri kontrole elektromera na odbernom mieste žalobcu bola konštatovaná nulová spotreba elektrickej energie napriek realizácii odberu elektrickej energie. Žalovanou vyfakturovanú výšku náhrady škody žalobca nenamietol a v lehote splatnosti zaplatil faktúru č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09. marca 2016 za neoprávnený odber elektriny, ku ktorému dochádzalo v čase od 04. septembra 2015 do 04. marca 2016, v sume 4 808,79 Eur. Jeho následnú reklamáciu a sťažnosť žalovaná neuznala. Z grafov spotreby elektrickej energie na odbernom mieste žalobcu v rokoch 2012 - 2016 vyplynulo, že do realizácie kontroly dňa 03. marca 2016 bol odber elektrickej energie len nárazový, s obdobiami nulovej spotreby; po kontrole je odber nepretržitý a stabilizovaný. Žalobca ako strana v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že trafostanica s elektromerom je za dedinou a musel si ju vybudovať sám. Odberným miestom je jeho rodinný dom, pri ktorom má i miestnosť, kde sú na odber elektriny pripojené hobl'ovačka, cirkulárka, vysávač na vzduch a formátovačka. Nie si je vedomý žiadneho „čierneho odberu“. Pripustil, že z času na čas kontroloval ukazovatele na elektromere a hoci mu bolo vysvetlené, že sa tam majú pohybovať čísla, displej bol čistý a viackrát musel elektromerom zatriať, aby sa niečo pohlo. Hlásil to žalovanej, ale bolo mu povedané, že sa nemá do toho starať, nie je to jeho

vec. Svedok Ing. O. T. (poverený neprítomným žalobcom komunikovať počas kontroly s pracovníkmi žalovanej) popísal priebeh kontroly trafostanice a elektromeru pracovníkmi žalovanej. Tí podľa neho konštatovali, že skriňu nebolo možné otvoriť bez zanechania stopy, ktorú však nenašli. Pri kontrole konštatovali, že „tam niečo hapruje“. Po príchode do kancelárie žalovanej zistil, že mu bol predložený zápis o nelegálnom odbere, v ktorom bol uvedený ako správca, čo namietol. Svedok A. T. uviedol, že žalobca je jeho zamestnávateľom a L.. O. T. ho požiadal, aby bol k dispozícii pracovníkom žalovanej kontrolujúcim trafostanicu. Tí chodili päť-šesť hodín okolo trafostanice a neustále telefonicky s niekým komunikovali. Svedok W. P. (zamestnanec žalovanej) uviedol, že boli vyslaní na odberné miesto s tým, že elektromer neregistroval spotrebu. K elektromeru sa nedostali, ale požiadali prítomných zamestnancov žalobcu, aby zapli nejaký prístroj pre zistenie, či sa bude zaznamenávať spotreba, lebo na diaľku v komunikácii s centrárou boli schopní zistiť, či spotrebu možno zmerať. Namerali spotrebu elektriny, z čoho vyplynulo, že buď je na elektromere porucha, alebo bolo doň zasahované. Ich úlohou bolo zistiť, o ktorú z týchto alternatív ide. Pri odchode zaplombovali dverka do elektromeru a odfotografovali ich. Keď prišli na druhý deň ráno, jedna zámka bola poškodená na mieste, kde možno urobiť zásah do merania. Po demontovaní elektromeru a jeho preskúšaní v metrologickom laboratóriu bolo zistené, že elektromer bol v poriadku. Zo záverov znaleckého posudku č. 22/2018 súdneho znalca L.. H. U. mal okresný súd preukázané, že elektromer pri meraní odberu elektriny nevykazoval žiadnu technickú poruchu a nie je možné, aby technická porucha spôsobovala také výkyvy spotreby elektriny ako vyplývajú z grafov spotreby na odbernom mieste žalobcu v rokoch 2012 - 2016. Podľa znalca boli takéto výkyvy spotreby elektriny spôsobené manuálnym zásahom do elektromeru, čo je jediný technický spôsob ako dosiahnuť, aby skutočný odber elektriny elektromer nemeral. Preto možno podľa znalca jednoznačne potvrdiť, že do elektromeru zasiahnuté bolo, znalec však odmietol odpovedať na otázku, či zásah vykonal žalobca. Závery znaleckého posudku potvrdil znalec Ing. H. U. i pred okresným súdom. Konštatoval, že elektromer možno znefunkčnit', hoci pokus realizovaný v rámci znaleckého dokazovania skončil skratom a zhorením transformátorov. K skratu však podľa znalca došlo až po preukázaní, že elektromer možno znefunkčnit'. Skrat bol zavinený tým, že zamestnanci žalovanej priniesli nevhodné prípravky na realizáciu tohto pokusu. Znalec vysvetlil, že na každej fáze je merací transformátor prúdu, lebo sa robí pomerové meranie každej fázy, a preto na zastavenie merania a znefunkčnenie elektromeru treba vyskratovať sekundárne vinutie meracieho transformátora. Počas pokusu sa jeden káblík vysunul, tým vzniklo prepätie a zhorel celý elektromer. Podľa znalca sa však dokázalo, že vhodným technickým zapojením možno zabezpečiť taký stav elektromeru, aby nemeral spotrebu elektriny. Znalec potvrdil, že elektromer možno uviesť do pôvodného stavu.

1.2 Vychádzajúc z ustanovenia § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a jeho § 456, z § 35 ods. 2 písm.c), § 36 ods. 2 písm. d), § 46 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. c) zákona o energetike súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenie § 46 ods. 1 písm. b), resp. ods. 2 písm. c) zákona o energetike zakotvuje objektívnu zodpovednosť. Neoprávneným odberom je už len samotný odber elektriny meraný elektromerom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktoré odber nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva. Považuje sa za nepodstatné, kto elektromer porušil alebo poškodil. Podľa výsledkov znaleckého skúmania elektromer (meracie zariadenie, meradlo) na odbernom mieste žalobcu bolo možné vhodným technickým zapojením upraviť tak, aby nemeralo spotreby elektriny (a následne uviesť do pôvodného stavu). Grafy spotreby elektriny na odbernom mieste žalobcu v rokoch 2012-2016 nesporne vykazujú pravidelné a nárazové výkyvy spotreby. Súdu prvej inštancie sa preto javilo ako logické, že do elektromeru (ktorého funkčnosť bola potvrdená preskúšaním v metrologickom laboratóriu) bolo manuálne zasahované, čo je jediný technický spôsob dosiahnutia nemerania skutočného odberu elektriny elektromerom. Okresný súd označil za prirodzené, že znalec nemohol zodpovedať otázku, kto zásah do elektromeru vykonal, ale princíp objektívnej zodpovednosti odberateľa robí túto otázku pre rozhodnutie v spore nepodstatnou.

1.3 K argumentácii žalobcu neprimeraným konaním pracovníkov žalovanej pri obhliadke v rámci znaleckého dokazovania a pri kontrole elektromeru okresný súd podotkol, že zo žiadneho predpisu nevyplýva povinnosť prizývať ku kontrole odberného miesta políciu či inú nezainteresovanú osobu, prípadne samotného odberateľa. Uviedol, že hoci toto konanie (ak je tvrdenie žalobcu pravdivé) nemožno považovať za šťastné, rozhodnutie okresného súdu nemohlo ovplyvniť. Rovnako možno akademicky polemizovať o primeranosti zákonných povinností odberateľov elektriny, ale pri súdnom rozhodovaní nemožno neaplikovať platné a účinné znenie zákona len na základe (zjednodušenej) úvahy o jeho „nespravodlivosti“. Súd prvej inštancie dodal, že tvrdenie právneho zástupcu žalobcu o tom, že trafostanica na odbernom mieste nie je majetkom žalobcu bolo vyvrátené tvrdením žalovanej, že

vlastníkom trafostanice je žalobca, ktorý jediný mal od nej kľúče, i samotným žalobcom, ktorý uviedol, že trafostanicu vybudoval sám a zamkynal ju. Z uvedených dôvodov konštatujúc, že úhrada faktúry za neoprávnený odber elektrickej energie nebola plnením bez právneho dôvodu, lebo v konaní bol preukázaný neoprávnený odber elektrickej energie na odbernom mieste žalobcu (za čo je žalobca objektívne zodpovedný) okresný súd žalobu zamietol.

1.4 Pretože žalovaná bola v konaní úspešná v plnom rozsahu, súd prvej inštancie jej v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) plnú náhradu trov konania, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

2. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku s procesným návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2.1 Žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) argumentoval tým, že pre neoprávnený odber elektrickej energie sa vyžaduje kvalifikácia, teda subsumovanie skutkového stavu pod niektorý z dôvodov neoprávneného odberu elektrickej energie daný v § 46 ods. 1 zákona 251/2012 Z. z. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení skutkového stavu nebral do úvahy, že zo strany žalovanej nikdy nebol tvrdený neoprávnený odber elektrickej energie podľa § 46 č. 251/2012 Z. z. o energetike. Okresnému súdu vytkol, že nebral do úvahy, že žalovaná nikdy netvrdila, že by došlo k neoprávnenému odberu elektrickej energie podľa § 46 ods. 1 písm. a), c) alebo d) zákona o energetike, keďže žalobca mal riadne uzatvorenú zmluvu so žalovanou a na elektromere namontovanou žalovanou nebolo zistené porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a zároveň nebolo tvrdené, že by žalobca zabránil prerušeniu distribúcie elektriny.

2.2 Odvolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie neprihliadal na to, že žalovaná sa v konaní snažila preukázať neoprávnený odber elektriny podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike, kedy je potrebné zo strany odberateľa vykonať činnosť spočívajúcu v neoprávnenom zásahu do určeného meradla. Takýto zásah žalovaná do dnešného dňa nepreukázala, keď pri kontrole odberného miesta žalobcu takýto zásah do elektromeru nenašla. Odvolateľ zdôraznil, že jeho elektromer je na verejne prístupnom mieste, nie na jeho pozemku, teda ktokoľvek má k elektromeru prístup.

2.3 Súdu prvej inštancie žalobca v odvolaní vytkol, že v prípade § 46 ods. 1 písm. b) zákona č. 251/2012 Z. z. nie je možné aplikovať ustanovenia zákona o objektívnej zodpovednosti, pretože sa obligatórne vyžaduje činnosť odberateľa. NS SR v uznesení sp. zn. 3Obdo/51/2017 v prípade náhrady škody za neoprávnený odber plynu v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike konštatoval, že pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu výlučne podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike je rozhodujúce porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle (irelevantné je, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu) a zavinené konanie odberateľa plynu. Ustanovenia zákona č. 251/2012 Z. z., a to § 82 ods. 1 písm. c) v prípade neoprávneného odberu plynu a § 46 ods. 1 písm. b) v prípade neoprávneného odberu elektriny sú totožné. Odvolateľ zdôraznil, že osoba, ktorá rovnako ako žalobca nemá dostatočné vzdelanie v oblasti energetiky, nedokáže v žiadnom prípade vykonať akýkoľvek zásah do odberného miesta a takýto zásah odstrániť (pri zamknutých a zaplombovaných dverách rozvádzača). Potvrdil to aj znalec na strane 11 znaleckého posudku, kde uviedol, že zásah do meradla, resp. jeho odstránenie musí realizovať osoba technicky zdatná, ktorá má vedomosť o spôsobe centrálného sledovania odberu elektrickej energie. V konaní bolo preukázané, že pri zásahu, resp. odstránení zásahu môže veľmi ľahko dôjsť ku skratu, elektrickým výbojom a následnému vznieteniu meracieho zariadenia ako sa stalo pri znaleckej ohliadke. Neoprávnený zásah, ktorým by došlo k naplneniu § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike nebol preukázaný; žaloba bol v danom čase v zahraničí. V čase kontroly odberného miesta dňa 04.03.2016 elektromer podľa vyjadrení žalovanej zaznamenával elektrickú energiu a vyhovel preskúšaniu, nedošlo k nezaznamenávaniu ani nesprávnemu zaznamenávaniu elektrickej energie. Žalovaný nezdokumentoval žiaden zásah odberateľa, ktorý by spôsobil, že elektromer mal pred 04.03.2016 zaznamenávať odber elektriny nesprávne, alebo nezaznamenávať ho. Nemohla existovať príčinná súvislosť medzi nezaznamenávaním, resp. nesprávnym zaznamenávaním odberu elektriny a neoprávneným zásahom odberateľa elektriny. Zamestnanci žalovaného sa vyjadrili, že skriňu nebolo možné otvoriť bez zanechania stopy, ktorú nenašli a pri kontrole zistili, že „tam niečo hapruje“. Žalobca, či

už sám ako fyzická osoba, alebo prostredníctvom právnických osôb má k dnešnému dňu zaevidovaných viac ako 40 odberných miest elektrickej energie a na žiadnom z nich nevznikol nikdy podobný problém. Sám viackrát signalizoval problémy s odberným miestom na A. C. aj s elektromerom, no relevantnú odpoveď od žalovanej nedostal. Na ostatných odberných miestach si žalobca pravidelne bez omeškania všetky záväzky voči žalovanej riadne plnil a plní, nemal preto absolútne žiaden dôvod akýmkoľvek spôsobom zasahovať do odberného miesta s cieľom vyhnúť sa splneniu svojej povinnosti zaplatiť za odber elektrickej energie.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že nejde o plnenie bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko povinnosť úhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom elektrickej energie vyplýva priamo zo zákona o energetike. Žalovaná má za to, že v trafostanici žalobcu dochádzalo k pravidelným zásahom do nemeranej časti odberného elektrického zariadenia, v dôsledku čoho bola spotreba elektriny niekoľko rokov meraná len v priebehu pár dní v mesiaci, čím vznikla prevádzkovateľovi distribučnej sústavy škoda, čo jednoznačne potvrdil aj znalecký posudok č. 22/2018. Jedine žalobca, na ktorého je evidované miesto neoprávneného odberu, mal majetkový prospech z takejto distribúcie elektriny, keďže reálne spotrebovával elektrinu, ktorú elektromer nezaznamenával. Jedine on disponoval kľúčami od skrinky rozvážača trafostanice. Z profilu odberného miesta vyplýva, že v čase, kedy pracovníci žalovanej vykonávali meranie záťaže na odbernom mieste žalobcu (elektrina bola reálne spotrebovávaná), elektromer vykazoval nulovú spotrebu, čo potvrdil aj svedok W. P. a predložená fotodokumentácia. Počas merania prúdovej záťaže na odbernom mieste žalobcu (na vedení a následne v stolárskej dielni) elektromer zaznamenával nulovú spotrebu elektriny, hoci bola aj na odbernom mieste preukázateľne spotrebovávaná, čiže na meracej sústave pretrvával poruchový stav. Z výpisov zo systému žalovaného je možné overiť, že meradlo do neskorých večerných hodín dňa 03.03.2016 zaznamenávalo odber nesprávne. Pred týmto dátumom meradlo meralo elektrinu len niekoľko dní v roku, v ostatných dňoch bola spotreba vykazovaná ako nulová. Po zásahu do nemeranej časti zariadenia v neskorých hodinách 03.03.2016 začalo meradlo opätovne zaznamenávať reálne spotrebovanú elektrickú energiu a od tohto dátumu je elektrina spotrebovávaná na dennej báze. Výkyvy v rámci spotreby na uvedenom odbernom mieste trvajú minimálne od roku 2012. Stav na odbernom mieste žalobcu možno kvalifikovať ako neoprávnený odber elektriny v zmysle § 46 ods. 1 písm. b) resp. 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike, čo žalovaná konštatovala aj vo vyjadrení z 09.08.2016. V rámci súdnych konaní žalobca právnu kvalifikáciu neoprávneného odberu nenamietal. Je daná absolútna objektívna zodpovednosť žalobcu bez možnosti akejkoľvek liberácie, spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny je určený vo vyhláske Ministerstva hospodárstva SR č. 292/2012 Z. z. Profil odberného miesta č. P z ktorého je evidentný nárast spotreby elektrickej energie po zistení neoprávneného odberu a navýšenie rezervovanej kapacity zo strany zákazníka z 20 na 25 kW poukazujú na vedomosť odberateľa o dôsledku zistenia neoprávneného odberu v súvislosti charakteristikou jeho odberu. Žalobca si bol vedomý skutočnosti, že spotrebováva viac elektriny ako reálne elektromer zaznamenáva a navýšením rezervovanej kapacity predchádzal sankciám vyplývajúcim z rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0013/2016/E z 27.11.2015 (povinnosť užívateľa uhradiť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy 5-násobok mesačnej tarify pri prekročení rezervovanej kapacity na zmluvne dohodnutú hodnotu v kalendárnom mesiaci). Skutočnosti tvrdené žalovaným v priebehu konania potvrdil aj znalecký posudok č. 22/2018 a znalec na pojednávaní 17.09.2019. Merané odbery na odbernom mieste žalobcu boli vykonávané pravidelne, predovšetkým na prelome dvoch mesiacov v jednotlivých rokoch, po všetky ďalšie dni v jednotlivých mesiacoch nebol vykonaný žiaden meraný odber elektrickej energie. Technická porucha nespôsobila výkyvy pri meraní odberu, resp. nie je možné, aby ich spôsobovala v pravidelných mesačných intervaloch od roku 2012 do roku 2016, ako vyplýva z grafov spotreby. Ani jedno z odberných elektrických zariadení žalobcu nemohlo byť ani jeden deň bez spotreby elektrickej energie (kombinované chladničky s mrazničkou v dome žalobcu), po marci 2016 dochádzalo k nepretržitému odberu omnoho vyššiemu ako v predchádzajúcich rokoch. Znalec tiež konštatoval, že je možné vykonať zásah do zariadenia (mimo elektromera) tak, aby elektromer spotrebu neregistroval, a to aj bez toho, aby došlo k skratu. Zároveň je možné elektromer uviesť do pôvodného stavu. Zásah do MTP s cieľom nemerania spotreby elektrickej energie bol jednoznačne vykonaný pred poškodením plomby, odomknutím a odstránením zámku pod poškodenou plombou a po odtiahnutí dvierok rozvážača na strane MTP. Následne bol vykonaný zásah do MTP, v dôsledku ktorého elektromer opätovne spotrebu začal merať. S dverami bolo fyzicky manipulované abnormálnym spôsobom a bola použitá väčšia fyzická sila, čo preukazuje ohnutie na dverách na mieste upevnenia uzamknutej zámky a vychýlenie spodnej časti dverí. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že k elektromeru má prístup ktokoľvek, pretože elektromer sa nachádza v uzamknutej trafostanici, od ktorej má kľúče jedine žalobca. Poukázal na rozhodnutie NS SR

sp. zn. 1Cdo 244/2018 zo dňa 16.07.2019 a článok 20 ods. 3 Ústavy SR, ako aj § 415 OZ. Žalobca ako zmluvný odberateľ elektriny porušil povinnosť udržiavať elektrické zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave vyplývajúcu z § 36 ods. 2 písm. b) zákona o energetike. Žalovaná uzavrela, že nejde o bezdôvodné obohatenie na jej strane, ale bola preukázaná existencia všetkých znakov zodpovednosti za škodu, a to vrátane protiprávneho úkonu, ktorý spočíva v neoprávnenom odbere.

4. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas strana sporu proti rozsudku, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalobcu (§ 380 ods. 1 C.s.p.) v spojení so závislým výrokom o trovách konania (§ 379 písm. a) C.s.p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b), c) C.s.p.). Dokazovanie, ktoré je potrebné vykonať, presahuje rámec odvolacieho konania (konanie na odvolacom súde, ktorý rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie, nemá nahrádzať konanie na súde prvej inštancie).

6. Inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) C.s.p.) je procesná vada, ktorá nie je subsumovateľná pod ostatné odvolacie dôvody, pokiaľ mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. pochybenia pri vykonávaní dôkazov, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím). Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia. Inou vadou konania sa rozumie error in procedendo - porušenie ustanovenia zákona upravujúceho konanie od začiatku až do skončenia (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 591/2012 zo 04.09.2013).

7. Odvolacie námietky týkajúce sa väd v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.).

7.1 Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania v tom smere, že nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia - viď R 37/1993). Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, a to každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

9. Odvolací súd z rozsudku súdu prvej inštancie zistil, že pri subsumovaní zisteného skutkového stavu pod právnu normu upravujúcu bezdôvodné obohatenie konštatoval, že úhrada faktúry č. XXXXXXXXXXXX za neoprávnený odber elektrickej energie žalobcom nebola plnením bez právneho dôvodu, lebo v konaní bol preukázaný neoprávnený odber elektrickej energie na odbernom mieste žalobcu, za ktorý je žalobca objektívne zodpovedný. Poukázal pritom (v odseku 16 odôvodnenia rozsudku) na ustanovenie § 46 ods. 1 písm. b), resp. ods. 2 písm. c) zákona o energetike a konštatoval, že neoprávneným odberom je odber meraný elektromerom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktoré nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny. Za nepodstatné

sa považuje, kto elektromer porušil alebo poškodil. Odvolací súd ale poznamenáva, že ustanovenie § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike definuje neoprávnený odber elektriny ako jej odber bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa elektriny nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny. V odseku 2 §-u 46 zákona o energetike písmeno c) nie je (tento na písmená nie je členený). Odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktoré nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny je neoprávneným odberom v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. V ďalšej časti rozsudku (odsek 17) súd prvej inštancie konštatuje preukázanie manuálneho zásahu do elektromeru, ktorý meral odber elektrickej energie na odbernom mieste žalobcu v rokoch 2012 až 2016 a poukazujúc na princíp objektívnej zodpovednosti odberateľa označil za nepodstatnú otázku, kto zásah do elektromeru vykonal.

10. Je pravdou, že žalovaná v písomnom podaní zo dňa 09.08.2016 konštatovala, že stav na odbernom mieste žalobcu možno kvalifikovať ako neoprávnený odber elektriny v zmysle § 46 ods. 1 písm. b), resp. § 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike. Je však potrebné súhlasiť s odvolateľom, že žalovaná sa v konaní snažila preukázať neoprávnený odber elektriny podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike. Povinnosťou súdu v sporovom konaní je ale dôsledne vychádzať z toho, podľa ktorej z viacerých skutkových podstát uvedených v § 46 ods. 1 zákona o energetike si žalovaná uplatnila nárok za neoprávnený odber (náhradu škody), následkom ktorého by mohlo dôjsť u žalovanej k vzniku bezdôvodného obohatenia prijatím plnenia bez právneho dôvodu. Žalobca v žalobe aj v konaní pred súdom prvej škody). Žalobca v žalobe aj v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že žalovaná si uplatnila faktúrou č. XXXXXXXXXXXX nárok podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike a odmietal, že by v dôsledku jeho neoprávneného zásahu elektromer nezaznamenával alebo nesprávne zaznamenával odber elektriny. Súd prvej inštancie síce vykonal dokazovanie obsahom uvedenej faktúry, no v procese hodnotenia dôkazov nedospel k záveru, či a ktorý titul neoprávneného odberu elektrickej energie v zmysle § 46 ods. 1 zákona o energetike je podkladom pre jej vyhotovenie, či je tento vo faktúre uvedený (čo je záver skutkový, keď súd nie je viazaný právnym hodnotením sporu vykonaným jeho stranami). Z dokazovania vykonaného okresným súdom vyplynul skutkový záver, že do elektromeru umiestneného na odbernom mieste žalobcu bolo manuálne zasahované, čo súd prvej inštancie právne posúdil ako objektívnu zodpovednosť odberateľa. Okresný súd teda pri právnom posúdení veci dôsledne nerozlišoval ustanovenie § 46 ods. 1 písm. b) od ustanovenia § 46 ods. 1 písm. c) C.s.p. Ak chcel súd prvej inštancie vec právne posúdiť podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike v zmysle skutkových tvrdení žalobcu, jeho povinnosťou bolo zaoberať sa v procese zisťovania skutkového stavu nielen tým, či určené meradlo v dôsledku neoprávneného zásahu (samotný neoprávnený zásah do určeného meradla preukázaný bol) nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny, ale aj to, či ide o dôsledok neoprávneného zásahu odberateľa elektriny. Práve zásah odberateľa elektriny je podstatný pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu elektriny podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike. Ak okresný súd mienil vec právne posúdiť podľa § 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike, v prvom rade mal ustáliť, či žalovaná už pri zistení a následnom vyfakturovaní neoprávneného odberu elektriny mala skutkovo preukázané naplnenie tohto dôvodu neoprávneného odberu a vychádzala z neho (meranie odberu elektriny meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktoré nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny). Až následne mohol okresný súd ustáliť, či bola daná objektívna zodpovednosť odberateľa za neoprávnený odber.

11. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude pri aplikácii právnej úpravy postupovať dôsledne a hlavne dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v § 46 ods. 1 zákona o energetike si pôvodne žalovaná uplatnila nárok na náhradu škody za neoprávnený odber. Ak si žalovaná uplatnila náhradu škody voči žalobcovi za neoprávnený odber elektriny preto, že určené meradlo nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa elektriny (§ 46 ods. 1 písm. b) zákona o energetike), súd prvej inštancie sa vysporiada so skutkovou otázkou, či žalobca bol alebo nebol pôvodcom zásahu do meradla, či už sám alebo prostredníctvom ďalších osôb (ktoré či už na podnet odberateľa elektriny alebo s jeho vedomím zásah do meradla vykonal). V tejto súvislosti potom súd prvej inštancie vyhodnotí tvrdenia žalobcu vyplývajúce z obsahu spisu, že kľúče od trafostanice okrem neho mali aj iné osoby, zistí jeho výsluchom kedy, za akým účelom a komu konkrétne ich odovzdal, či a kedy mu tieto osoby kľúče vrátili, kde sú uskladnené (kde sa nachádzajú) kľúče, ktorými disponuje samotný žalobca, ktoré osoby majú vedomosť o tomto mieste a prístup k nemu (pri kontrole dňa 04.03.2016 mala kľúče priniesť dcéra žalobcu). Okresný súd vyhodnotí tvrdenie žalobcu uvedené v žalobe, že Ing. T. je osobou s mnohoročnými skúsenosťami v

oblasti energetiky; podrobnejším výsluchom žalobcu, resp. opakovaným výsluchom svedka T. zistí, čo je potrebné rozumieť pod týmto vyjadrením. Ak bol žalovanou vyfakturovaný neoprávnený odber pre meranie odberu elektriny meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktoré nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny (§ 46 ods. 1 písm. c) zákona o energetike), záver okresného súdu o objektívnej zodpovednosti odberateľa je správny. Vzhľadom na ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka, s odkazom na nevyhnutnosť zachovania starostlivosti riadneho hospodára v prístupe odoberateľa k ochrane majetku, resp. na potrebu vyhnúť sa zo strany odberateľa deliktuálnemu konaniu spočívajúcemu v neoprávnenom odbere elektrickej energie žalobca s poukazom na zistené množstvá odoberanej elektrickej energie v čase od roku 2012 do marca 2016 a po marci 2016 objasní a preukáže, či a aké kroky vo vzťahu k žalovanej za uvedené štvorročné obdobie podnikol, či do marca 2016 preukázateľne oslovil žalovanú s poukazom na sumu fakturovanú za odber elektrickej energie aj s prihliadnutím na množstvo elektrickej energie, ktorej odber vyžaduje prevádzka elektrických spotrebičov využívaných na odbernom mieste.

12. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne o trovách celého, teda aj odvolacieho konania.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C.s.p.).
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).